

PASIŪLYMAS
DĖL VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 4, 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 9¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XII-2741 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-787

2017-06-20
Vilnius

Eil. Nr.	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys
	str.	str. d.	p.	
1.	(1) 2			Argumentai: Valstybės kontrolės 2017 m. balandžio 25 d. audito ataskaitoje „Ar savivaldybių kontroliuojamų įmonių valdysena užtikrina efektyvią ir skaidrią įmonių veiklą“, konstatuojama jog: - Apie 10 proc. savivaldybių valdomų įmonių vykdo veiklą, kuri nėra susijusi su savivaldybių funkcijomis (2015 m. duomenimis 60 savivaldybių valdė 271 įmonę); - Seimo 2016 m. lapkričio 8 d. priimtais Vietos savivaldos įstatymo pakeitimais, yra nustatyti saugikliai, skirti užkirsti kelią ekonomiškai nepagrįstam ir nebūtinam savivaldybių valdomų įmonių steigimui ir tokių įmonių privilegijavimui, t. y. kad prieš steigiant naują juridinį asmenį savivaldybei būtina įvykdyti konkurencingą procedūrą ir gauti tam Konkurencijos tarybos leidimą; - Jau priimtose pataisose apribos savivaldybių galimybes vykdyti su savivaldybių funkcijomis nesusijusią ūkinę komercinę veiklą; - Taip pat būtina įvertinti ne tik naujai steigiamų įmonių būtinumą, bet ir jau veikiančių savivaldybių valdomų įmonių reikalingumą. Įstatymo projektu be antikorupcinio vertinimo, Vyriausybės išvados ir suinteresuotų institucijų, dirbančių efektyvumo ir skaidrumo viešajame sektoriuje klausimais, nuomonių keičiamos dar neįsigaliojusios pataisos, skirtos skaidriam, atsakingam ir racionaliam savivaldybių biudžetų lėšų naudojimui bei sąžiningos konkurencijos užtikrinimui savivaldybių veikloje. Šiuo metu galiojančio Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalis nustato, jog savivaldybė steigia naujus viešųjų paslaugų teikėjus tik tais atvejais, kai kiti teikėjai viešųjų paslaugų neteikia arba negali jų teikti gyventojams ekonomiškai ir geros kokybės. Pažymėtina, įstatymo projektas nenumato jokio priežiūros mechanizmo, leisiančio įsitikinti, kad kiti teikėjai viešųjų paslaugų neteikia arba negali jų teikti gyventojams ekonomiškai ir geros kokybės, o taip pat ir teisinių sankcijų asmenims, nesilaikantiems šio reikalavimo. Dėl to, būtina papildyti galiojančio įstatymo nuostatą nustatant, kad savivaldybė steigia naujus viešųjų paslaugų teikėjus tik tais atvejais, kai savivaldybė, įvykdžiusi konkurencingą procedūrą įsitikina, kad kiti teikėjai viešųjų paslaugų neteikia arba negali jų teikti gyventojams ekonomiškai ir geros kokybės. Pasiūlymas: Pakeisti įstatymo projekto 2 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

			2 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas Pakeisti 9 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Savivaldybė steigia naujus viešųjų paslaugų teikėjus tik tais atvejais, kai savivaldybė, įvykdžiusi konkurencingą procedūrą įsitikina, kad kiti teikėjai viešųjų paslaugų neteikia arba negali jų teikti gyventojams ekonomiškai ir geros kokybės. Tais atvejais, kai viešųjų paslaugų teikimas yra susijęs su ūkinės veiklos vykdymu, turi būti įgyvendinti šio įstatymo 9¹ straipsnyje nustatyti reikalavimai. Ūkinės veiklos vykdymu nelaikoma tokia viešosios paslaugos teikėjo veikla, kuri papildo viešąją paslaugą ir teikiama tik kartu su viešąja paslauga (mokinių maitinimas mokykloje, medicinos paslaugos globos namuose ir pan.).“
2.	(1) 3		Argumentai: 1. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad ūkine veikla nėra laikoma tokia veikla, kuri papildo juridinio asmens teikiamą viešąją paslaugą ir yra teikiama kartu tik su viešąja paslauga. Pažymėtina, kad pagal Vietos savivaldos įstatymą viešąsias paslaugas savivaldybėse teikia biudžetinės ir viešosios įstaigos, savivaldybės įmonės, akcinės bendrovės ir kiti subjektai. Taigi pagal siūlomą teisinį reguliavimą vykdoma ūkinė veikla vienaip ar kitaip bus susijusi su viešosios paslaugos teikimu, nes minėtų subjektų paskirtis yra teikti būtent viešąsias paslaugas. Įvertinus, kad praktikoje viešųjų paslaugų teikėjai vykdo ir ūkinę veiklą, įstatyme siūlytina aiškiai apibrėžti, kas laikoma ūkinės veiklos vykdymu. Atsižvelgiant į tai, kad ūkinės veiklos sąvoka apibrėžiama tik Konkurencijos įstatyme, siūlytina nustatyti, kad Vietos savivaldos įstatyme ūkinė veikla suprantama taip kaip ji apibrėžta Konkurencijos įstatyme. Visgi įvertinus, kad savivaldybės yra atsakingos už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams, o šios paslaugos teikiamos per savivaldybės valdomus juridinius asmenis, šio įstatymo taikymo tikslais siūlytina nustatyti, kad ūkine veikla nelaikoma tokia veikla, kuri yra vykdoma neatsiejamai nuo savivaldybės teikiamų viešųjų paslaugų ir tokia veikla nėra vykdoma kaip atskira ūkinė veikla, o nauja ūkine veikla laikoma tokia ūkinė veikla, kurios savivaldybės valdomas juridinis asmuo faktiškai nevykdė per pastaruosius trejus metus iki savivaldybės sprendimo patikėti jam tokią veiklą vykdyti. 2. Siekiant užtikrinti kontrolės mechanizmą ir objektyvų įstatymo taikymą, taip užkirsti kelią ekonomiškai nepagrįstam ir nebūtinam naujų savivaldybių juridinių asmenų steigimui ir savivaldybėms nebūdingam ūkinės veiklos vykdymui, siūlytina įtvirtinti reguliavimą pagal kurį savivaldybės steigdamos naujus juridinius asmenis ūkinei veiklai vykdyti arba patikėdamos naujos ūkinės veiklos vykdymą jau veikiantiems savivaldybės valdomiems juridiniams asmenims, turėtų gauti Konkurencijos tarybos sutikimą. Siekiant užtikrinti tinkamą savivaldos funkcijų vykdymą, siūlyta nustatyti konkurencingos procedūros vykdymo tvarką ir Konkurencijos sprendimų apskundimo tvarką. 3. Kaip perteklinės atsisakytina įstatymo projekto nuostatos įtvirtinančios galimybę savivaldybei konsultuotis su Konkurencijos taryba dėl šio įstatymo projekto nuostatų taikymo. Pagal dabar galiojantį reguliavimą Konkurencijos taryba bendradarbiauja su visomis Lietuvos

			institucijomis. 4. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti formuluotę nustatant, kad konkurencinga procedūra turėtų būti atlikta ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki prašymo Konkurencijos tarybai pateikimo dienos, y. konkurencingos procedūros rezultatai turi būti ne senesni nei 6 mėnesių. 5. Siekiant išvengti įstatymo projektu siūlomo teisinio reguliavimo deklaratyvumo, siūlytina aiškiai įtvirtinti, kad už nustatytų pareigų nevykdymą, konkurencijos principų pažeidimą gali būti skiriamos sankcijos Konkurencijos įstatymo nustatyta tvarka. Pasiūlymas: Pakeisti įstatymo projekto 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip: 3 straipsnis. Įstatymo papildymas 9¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 9¹ straipsniu: „9¹ straipsnis. Naujos ūkinės veiklos vykdymas 1. Savivaldybės valdomi juridiniai asmenys nepradeda vykdyti naujos ūkinės veiklos, taip kaip ji suprantama Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, išskyrus atvejus, kai: 1) nauja ūkinės veiklos vykdymas yra būtinas siekiant patenkinti savivaldybės bendruomenės bendruosius interesus ir 2) atsižvelgdami į savo komercinius interesus, kiti ūkio subjektai tokios veiklos nevykdytų arba vykdytų ne visa apimtimi, kuri yra būtina savivaldybės bendruomenės bendriesiems interesams patenkinti, ir tik 3) jeigu dėl to nebus teikiama privilegijų arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės. 2. Šio įstatymo taikymo tikslais ūkine veikla nelaikoma tokia veikla, kuri yra vykdoma neatsiejamai nuo savivaldybės teikiamų viešųjų paslaugų ir tokia veikla nėra vykdoma kaip atskira ūkinė veikla. Nauja ūkine veikla laikoma tokia ūkinė veikla, kurios savivaldybės valdomas juridinis asmuo faktiškai nevykdė per pastaruosius trejus metus iki savivaldybės sprendimo patikėti jam tokią veiklą vykdyti. 23. Jeigu nėra pažeidžiamos šio straipsnio 1 dalyje išvardytos sąlygos ir šio straipsnio 2 dalis, savivaldybė gali steigti naują juridinį asmenį šiai ūkinei veiklai vykdyti arba patikėti pavesti naujos ūkinės veiklos vykdymą jau veikiantiems savivaldybės valdomiems juridiniams asmenims, tik gavusi Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos (toliau – Konkurencijos taryba) sutikimą šiame straipsnyje nustatyta tvarka. Nauju juridiniu asmeniu nelaikomas juridinis asmuo, kai yra keičiama jo teisinė forma arba juridinis asmuo reorganizuojamas. Nauja ūkine veikla laikoma tokia ūkinė veikla, kurios savivaldybės valdomas juridinis asmuo faktiškai nevykdė per pastaruosius trejus metus iki savivaldybės sprendimo patikėti jam tokią veiklą vykdyti. Jeigu ūkinę veiklą vykdyti patikima per paskutinius trejus metus reorganizuotam savivaldybės valdomam juridiniam asmeniui, bent vieno iš anksčiau veikusių juridinių asmenų vykdyta atitinkama ūkinė veikla yra laikoma po reorganizavimo likusio juridinio asmens faktiškai vykdyta ūkine veikla. 4. Siekdama gauti šio straipsnio 3 dalyje nurodytą Konkurencijos tarybos sutikimą, savivaldybė ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki
--	--	--	---

			prašymo dėl sutikimo turi įvykdyti konkurencingą procedūrą dėl ūkio subjektų atrankos, Konkurencinga procedūra turi būti tokia, kad atskleistų, ar kiti rinkoje veikiantys ar potencialiai galintys veikti ūkio subjektai, atsižvelgdami į savo komercinius interesus, gali užtikrinti atitinkamos ūkinės veiklos vykdymą. 5. Teikdama Konkurencijos tarybai prašymą dėl šio straipsnio 3 dalyje nurodyto sutikimo, savivaldybė pateikia įrodymus dėl įvykdytos konkurencingos procedūros, jos rezultatų ir kitą Konkurencijos tarybos nurodytą informaciją. 6. Gavusi šio straipsnio 5 dalyje nurodytą savivaldybės prašymą, Konkurencijos taryba sprendimą dėl sutikimo priima ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Konkurencijos tarybos nustatytus reikalavimus atitinkančio savivaldybės prašymo gavimo dienos. 7. Konkurencijos taryba išduoda šio straipsnio 3 dalyje nurodytą sutikimą, jeigu savivaldybė ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki prašymo dėl leidimo išdavimo įvykdė konkurencingą procedūrą ir jeigu šios procedūros rezultatai rodo, kad kiti rinkoje veikiantys ar potencialiai galintys veikti ūkio subjektai, atsižvelgdami į savo komercinius interesus, negali užtikrinti tinkamos ūkinės veiklos vykdymo savivaldybės nurodytomis sąlygomis. 8. Konkurencijos taryba neduoda šio straipsnio 3 dalyje nurodyto sutikimo, jeigu savivaldybė per 6 mėnesius iki prašymo dėl leidimo išdavimo neįvykdė konkurencingos procedūros arba jeigu įvykdytos konkurencingos procedūros rezultatai rodo, kad rinkoje veikiantys ar potencialiai galintys veikti ūkio subjektai, atsižvelgdami į savo komercinius interesus, gali užtikrinti tinkamos veiklos vykdymą. 39. Savivaldybės valdomi juridiniai asmenys savo iniciatyva pradėti vykdyti naujos ūkinės veiklos negali. Jie gali pradėti vykdyti naują ūkinę veiklą tik tuo atveju, kai šią veiklą vykdyti jiems šio ir tokių juridinių asmenų veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatyta tvarka patikė paveda savivaldybė, gavusi šio straipsnio 3 dalyje nurodytą Konkurencijos Tarybos sutikimą. 4. Siekdama įvertinti, ar naujos ūkinės veiklos vykdymas atitinka šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, savivaldybė Konkurencijos tarybos nustatyta tvarka gali kreiptis išvados į Konkurencijos tarybą. Kartu su kreipimusi savivaldybė pateikia Konkurencijos tarybos tvarkoje nurodytus dokumentus, reikalingus išvadai priimti. Konkurencijos taryba išvadą pateikia per 30 dienų nuo savivaldybės kreipimosi ir išvadai priimti reikalingų dokumentų gavimo. Jeigu savivaldybė sprendimą priima neatsižvelgdama į Konkurencijos tarybos išvadą arba tokios išvados nebuvo kreiptasi, savivaldybei tenka įrodinėjimo pareiga, kad nauja ūkinė veikla atitinka šio įstatymo reikalavimus. 10. Jeigu šio straipsnio 4 dalyje nurodytai konkurencingai procedūrai taikomi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimai ir kompetentinga institucija įsiteisėjęs sprendimu nustato, kad vykdant šią konkurencingą procedūrą minėto įstatymo reikalavimai buvo pažeisti, Konkurencijos taryba gali atšaukti pagal šio straipsnio 7 dalį duotą sutikimą. Jeigu Konkurencijos taryba atšaukia savo sprendimą dėl duoto sutikimo, savivaldybė privalo iš naujo kreiptis į Konkurencijos tarybą dėl sutikimo šiame straipsnyje
--	--	--	--

			nustatyta tvarka. 11. Konkurencijos taryba nustato šio straipsnio 5 dalyje nurodytų prašymų dėl savivaldybių vykdomos ūkinės veiklos įvertinimo teikimo ir nagrinėjimo tvarką ir tokių prašymų tipinę formą. 12. Konkurencijos tarybos sprendimai, nurodyti šio straipsnio 7, 8 ir 10 dalyse, gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. 13. Savivaldybė steigdama naują juridinį asmenį arba pavesdama naujos ūkinės veiklos vykdymą jau veikiantiems savivaldybės valdomiems juridiniams asmenims privalo užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Savivaldybei, pažeidusiai šį principą gali būti skiriama bauda Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo nustatyta tvarka.“
3.	(1) 4		Argumentai: Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytų pasiūlymų turinį, atkreipiant dėmesį, kad Vietos savivaldos įstatymo pakeitimų įsigaliojimas šio įstatymo projekto iniciatorių iniciatyva jau buvo nukeltas 6 mėnesiams, Konkurencijos taryba yra parengusi reikiamus šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktų projektus, siūlytina nekeisti įstatymo projektu keičiamo Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo datos. Pasiūlymas: 4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas „1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 1 straipsnį ir šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja 2017 m. rugsėjo liepos 1 d. 2. Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba iki 2017 m. liepos 31 d. patvirtina kreipimosi dėl išvados ar savivaldybės nauja ūkinė veikla atitinka šio įstatymo reikalavimus teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašą ir Konkurencijos tarybai teikiamo kreipimosi tipinę formą. Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba iki 2016 m. birželio 30 d. patvirtina prašymų dėl savivaldybių vykdomos ūkinės veiklos įvertinimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašą ir Konkurencijos tarybai teikiamų prašymų tipinę formą. 3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtos naujų juridinių asmenų, vykdančių ūkinę veiklą, steigimo savivaldybėse procedūros tęsiamos ir sprendimai dėl steigimo priimami vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusio Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatomis.“

Teikia
Seimo nariai

Ingrida Šimonytė
Naglis Puteikis